

Jeugd en Terrorisme

Een interdisciplinaire verklaring in zes stappen

Wim Meeus
Adolescentie Universiteit Utrecht
Ontwikkelingspsychologie Universiteit Tilburg

Lezing *Kringen Andragologie en Psychologie Universiteit Amsterdam*, Amsterdam, May 11th 2016
This research was supported by the Dutch Organisation for Scientific Research (NWO)
Author's address: PO Box 80.140, 3508 TC Utrecht, the Netherlands. E-mail: w.meeus@uu.nl

Vandaag

- Parijs 13/11 en Brussel 22/3 : terroristen in leeftijd tussen 20 en 31
- Terrorisme en jeugd?
- Waarschijnlijk, zes stappen van sociologie naar psychologie. Empirische evidentie voor elk van de stappen.

Meeus, 2015b

1. Adolescentie als maatschappelijk fenomeen

Transitie	Leeftijd	
	1950	2015
Van school naar werk	15	21,5
Eerste intieme partner	23	17
Eerste huwelijk	27	33

Dus verlengde opleidingsperiode, 6,5 jaar, en verlenging van experimenteren met intieme relaties, 16 jaar

Meeus & 't Hart, 1993

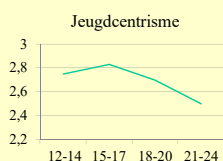
2. "Don't trust anyone over 25" Jeugdcentrisme

- In group-out group differentiatie
 - Negatieve attitude ten opzichte van ouders, sterke oriëntatie op leeftijdgenoten
 - Kritisch ten opzichte van instituties van volwassenen (school, staat) en hun functionarissen (onderwijzers, politie, politici)
 - Generatie kloof: '...hope to die before get old...'
 - Jongeren zijn in staat zich te verzetten tegen de wereld van volwassenen
- 1965: 'Teenage-ethnocentrism' (Schofield), 1981 Jugendzentrismus (Zinnecker et al.)
Schaal item: 'De mensen met invloed laten ons jongeren stikken'.

Meeus, 1986, 1988; Ter Bogt et al., 2008

Jeugdcentrisme: Empirie

- Adolescenten die instemmen met jeugdcentrisme: tussen 30 en 40%
- Jeugdcentristen: slechtere relaties met ouders, meer betrokken bij jeugdsubculturen, slechte schoolprestaties, vaker werkloos, hoogste prevalentie in de midden-adolescentie

3. No Future...

- Het grimmige element van jeugdcentrisme
- Latent kenmerk van groepsbewustzijn in alle jeugdgeneraties: voor ons is er geen plaats in deze maatschappij
- Voorbeelden: de huidige Nederlandse discussie over het pensioenstelsel, of heftiger: jeugdige geweld in de banlieus van Parijs in 2007-2008
- Er zijn goede gronden voor No Future: in tijden van werkloosheid stijgt de jeugdwerkloosheid altijd het sterkst

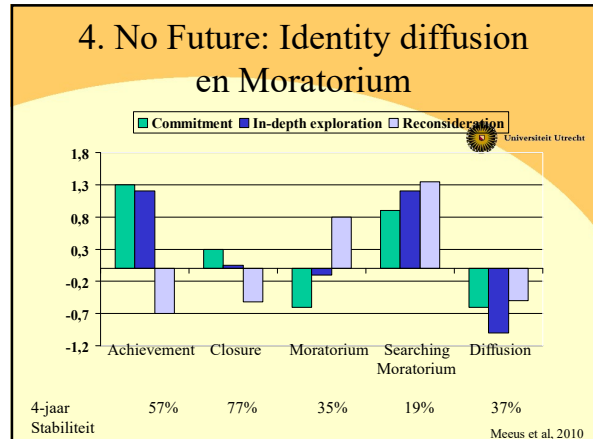
No Future: Empirie

- Sociaal hedonisme
'Waarom laten ze ons toch niet gewoon gelukkig zijn?'
- Anarchisme
'Wij zijn wij, en doen waar we zelf zin in hebben'

- Jeugdcentrisme
'Leef snel- sterf jong'
- No Future
'Jongeren: weinig kans!'
'Jeugd 1983: geen toekomst!'

Een cumulatief schaal model van adolescent verzet

Naam	Positie cumul. schaal	Sociaal hedonisme	Anarchisme	Jeugdcentrisme	No Future	%
Volwassen georiënteerd	1	nee	nee	nee	nee	49%
Jeugd georiënteerd	2	ja	nee	nee	nee	51%
Verzet tegen volwassenen	3	ja	nee	nee	nee	26%
Generatie kloof	4	ja	ja	ja	ja	20%
Jeugdige pessimisme	5	ja	ja	ja	ja	13%

Correlaten van Identity diffusion en Moratorium

- Lage stabiliteit van M en D
- Los daarvan zijn M's en D's:
 - Meer depressief en angstig
 - Meer agressief en delinquent
 - Minder prosociaal
 - Hebben minder goede relaties met ouders en leeftijdgenoten
- Dus in een toestand waar ze uit willen...

Meeus, 2015b

5. Afwezige commitments: kwetsbaar voor identiteitsverandering

Religieuze bekering, predisponerende condities	Bekeerlingen	Niet-bekeerl.
1. Langdurige en acuut ervaren spanningen	67%	20%
2. Met een religieus probleem oplossingsperspectief	22%	7%
3. Zelfdefinitie als religieuze zoeker	54%	24%
4. Op keerpunt in leven	67%	46%
5. Ontmoeting met ronselaars en vorming affective banden met nieuwe groep	80%	-

6. Vooral bij zwakke relaties in het oude netwerk en intense interactie met nieuwe groep

Religieuze bekering: de sociale fabriek	Bekeerlingen	Niet-bekeerl.
6. Afwezigheid van:		
- Emotionele steun ouders	79%	37%
- Emotionele steun vrienden	67%	28%
7. Veel contact met nieuwe groep	67%	-
8. Verandering van opvattingen	78%	17%

Kox, Meeus, & 't Hart, 1991

The predictieve kracht van het religieuze bekeringsmodel

Group	Predictie	
	n	Bekering
Geen bekering	43	39 (91%)
Bekering	41	5 (12%)

Correcte voorspelling voor allen: 89%
 $\chi^2 = 62.52, p < .001$

4 van de 7 model factoren dragen bij aan de voorspelling

Samengevat

Sociologisch niveau

Verlengde adolescentie
↓
"Don't trust anyone over 25"
↓
No Future

Psychologisch niveau

→ Diffusie/ Moratorium
↓
Kwetsbaar voor bekering
↓
Verandering sociaal netwerk
↓
Nieuwe (radicale) identiteit

Referenties

- Kox, W., Meeus, W., & 't Hart, H. (1991). Religious conversion of adolescents: Testing the Lofland and Stark model of religious conversion. *Sociological Analysis*, 52, 227-241.
- Meeus, W. (1986). Over de dubbelzinnige verhouding tussen jeugdcultuur en politiek. In: M. Mathijssen, W. Meeus, & F. van Wel (Red.), *Beelden van jeugd* (pp. 89-108). Groningen: Wolters Noordhoff.
- Meeus, W. (1988). Adolescent rebellion and politics. *Youth & Society*, 15, 426-435.
- Meeus, W., Van de Schoot, R., Keijsers, L., Schwartz, S. J., & Branje, S. (2010). On the progression and stability of adolescent identity formation. A five-wave longitudinal study in early-to-middle and middle-to-late adolescence. *Child Development*, 81, 1565-1581.
- Meeus, W. (November 24, 2015a). Terrorisme is jeugdprobleem. *De Volkskrant*, p.20.
- Meeus, W. (2015b). Why do young people become Jihadists? A theoretical account on radical identity development. *European Journal of Developmental Psychology*, 12, 275-281.
- Meeus, W., & Hart, H. 't (Red.) (1993). *Jongeren in Nederland. Een nationaal survey naar ontwikkeling in de adolescentie en naar intergeneratiele overdracht*. Amersfoort: Academische uitgeverij.
- Ter Bogt, T., Meeus, W., Raaijmakers, Q., Vollebergh, W., & Van Wel, F. (2009). 'Don't trust anyone over 25': Youth Centrism, intergenerational transmission of political orientations and cultural change. In: U. Schonpflug (Ed), *Cultural Transmission: Psychological, developmental, social, and methodological aspects* (pp. 419-440). Cambridge: Cambridge University Press.

